

Dnr 18-0143
AKW/NAW

Hörselskadades Riksförbund
besöksadress: Gävlegatan 16
Box 6605, 113 84 Stockholm
tel: +46 (0)8-457 55 00
texttel: +46 (0)8-457 55 01
fax: +46 (0)8-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se
www.hrf.se

2018-03-09

2017 års skolmyndighetsutredning
Kerstin Hultgren
kerstin.hultgren@regeringskansliet.se

Staten måste ta ett större ansvar för hörselskadade elever

Hörselskadades Riksförbund (HRF) är en medlemsorganisation som samlar drygt 24 000 medlemmar i landet. Vi tillvaratar hörselskadades intressen och arbetar bland annat för att alla hörselskadade barn och unga ska få en likvärdig utbildning. Med anledning av det uppdrag nuvarande skolmyndighetsöversyn har fått vill vi lyfta två för oss centrala frågor.

- Staten måste fortsätta vara huvudman för specialskolan.
- Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM måste kvarstå som egen myndighet, men bör få ett vidgat uppdrag.

Hörselskadade elever är en liten grupp av alla elever i Sverige, och behoven varierar också stort inom gruppen. Det finns ca 10 000 hörselskadade och döva barn och unga mellan 0 och 20 år. Då gruppen är liten har kommunerna stora svårigheter att över tid upprätthålla och utveckla den kompetens som behövs för att säkerställa elevernas rätt till en likvärdig utbildning. Därför behöver staten ta ansvar för att säkerställa en likvärdig utbildning, oavsett vilken skolform eleverna befinner sig i.

Staten huvudman för specialskolan

Ca 5 % av de hörselskadade eleverna är inskrivna i specialskolan. Specialskolorna har en tvåspråkig och tillgänglig skolmiljö med både svenskt teckenspråk och svenska. Utöver en undervisning anpassad till hörselskadade elevers behov är det viktigt att de får en fungerande social miljö på exempelvis raster och fritidsverksamhet. En tvåspråkig miljö möjliggör ökad delaktighet under hela dagen.

För att säkerställa att de tvåspråkiga miljöerna finns kvar över tid är det viktigt att staten tar ansvar och agerar huvudman. HRF anser också att det är viktigt att specialskolorna samlas under en gemensam huvudman. Detta för att säkerställa en likvärdighet över landet och ge möjlighet för skolorna att tillsammans utveckla sin pedagogik och de tvåspråkiga miljöerna.

Det sker en oroande utveckling i våra nordiska grannländer där de tvåspråkiga skolmiljöerna har utarmats de senaste åren och i stora delar lagts över på kommunala huvudmän. Kommunerna har inga förutsättningar att över tid upprätthålla tvåspråkiga miljöer. Om staten inte tar detta ansvar skulle följden bli att många av eleverna i specialskolans målgrupp står helt utan en fungerande utbildning.

Specialpedagogiska skolmyndigheten som egen myndighet

Både Skolverket och SPSM är viktiga myndigheter med sina respektive uppdrag och sin kompetens. Skolverket arbetar med bland annat allmänna råd, föreskrifter och fortbildning riktade till hela svenska skolan. I strävan efter att skapa en skola som är så bra som möjligt för så många som möjligt finns det en risk att grupper med specifika behov åsidosätts. Det finns inga universella lösningar som fungerar för alla elever utan många behöver individuella anpassningar. I detta har SPSM en viktig roll för att säkerställa att kunskapen om olika funktionsnedsättningar bibehålls, både i deras rådgivningsuppdrag och i deras uppdrag att vara huvudman för specialskolor. SPSM bör fungera som expertmyndighet och även vara pådrivande gentemot Skolverket.

SPSM har under åren byggt upp en gedigen kunskap som behöver finnas tillgänglig för alla skolor i landet. Med ett vidgat uppdrag har SPSM förutsättningar att bli en myndighet som arbetar uppsökande och aktivt ger stöd till alla hörselskadade elever inom en region. Genom ett elevnära stöd till alla hörselskadade elever, oavsett skolform tror vi att förutsättningarna för varje elev att få en likvärdig utbildning ökar.

Tydligare rollfördelning mellan SPSM och Skolverket

Skolverkets och SPSMs uppdrag behöver vara tydligt avgränsade. Det är viktigt att regeringen använder SPSMs kompetens, ger myndigheten förutsättningar att fungera som expertmyndighet och ger dem de uppdrag som rör elever med funktionsnedsättning och specialpedagogiskt stöd.

Sammanfattningsvis

Staten behöver ta ansvar för hörselskadade elevers möjlighet att få en likvärdig utbildning. För att göra detta på bästa sätt behövs en särskild myndighet med ett tydligt avgränsat uppdrag att samla in, bygga upp, utveckla, upprätthålla och sprida specifik kunskap om hörselskadade elevers förutsättningar i skolan.

Vänliga hälsningar

Hörselskadades Riksförbund

Mattias Lundekvam
förbundsordförande